

turističke proizvode i postati konkurentnija na svjetskome turističkom tržištu. Tradicijske sportske igre mogu diferencirati turistički proizvod promicanjem lokalne tradicije i baštine, ali su trenutno zanemarene u hrvatskome turizmu.

Igor Jovanović

Međunarodna konferencija *The future of traditional games and sports: Investing in education / Budućnost tradicionalnih igara i sportova: ulaganje u obrazovanje*, Savičenta, 9. i 10. rujna 2022.

U Savičenti je 9. i 10. rujna 2022. u organizaciji Istarskoga pljočkarskog saveza održana međunarodna konferencija *The future of traditional games and sports: Investing in education / Budućnost tradicionalnih igara i sportova: ulaganje u obrazovanje*. Konferencija kojoj su prisustvovali međunarodni stručnjaci za tradicijske igre te učitelji istarskih osnovnih škola održana je u sklopu 6. međunarodnoga festivala pljočkanja.

Prvo je predavanje „Playful heritage – examples from the practice of the Ethnographic Museum of Istria“ / „Razigrana baština – primjeri iz prakse Etnografskog muzeja Istre“ održala Mirjana Margetić. Etnografski muzej Istre unazad petnaestak godina puno pozornosti polaže na istraživanje, bilježenje, očuvanje i prezentiranje nematerijalne kulturne baštine. Jedan se od aspekata odnosi i na tradicijske igre (za djecu i odrasle) i igračke, koje dosad nisu bile u većem fokusu istraživača i kustosa muzeja. Prilikom istraživanja dobiveni su mnogi zanimljivi i korisni podaci o brojnim igrama, a zahvaljujući kazivačima i suradnicima iz lokalnih zajednica snimljeno je i nekoliko kraćih filmova. Materijal dobiven istraživanjem implementiran je u rad Muzeja kroz pedagošku službu. Tako su osmišljene nove igraonice i radionice s tematikom tradicijskih igara ili izrade igrački. Uspostavljena je i dobra suradnja s odgojno-obrazovnim ustanovama koje se redovito odazovu na akcije Muzeja ili ih i same iniciraju.

Predavanje „‘Aintzinakojolasak’ – Recovering and transmitting a playfull memory“ / „‘Aintzinakojolasak’ – obnavljanje i prijenos razigranog sjećanja“ održao je Joseba González Porrás. Projekt Aintzinakojolasak osmišljen je s idejom obnavljanja i prenošenja sjećanja na tradicionalne

sportove i igre u Baskiji. U nekoliko faza autor je opisao proces obnavljanja tradicijskih igara u osnovnim školama u Baskiji, istaknuvši važnost motoričkih funkcija u odrastanju djece te važnost očuvanja tradicijskih igara za povijest toga kraja.

„The traditional game as a teaching matter at the Faculty of Sport Sciences and Physical Education (FCDEFUC): an example of good practice“ / „Tradicionalna igra kao nastavna aktivnost na Fakultetu sportskih znanosti i tjelesnog odgoja (FCDEFUC): primjer dobre prakse“ projekt je nekoliko profesora sa Sveučilišta u Coimbru u Portugalu. Profesori Ana Rosa Jaqueira, Paulo Araújo, Artur Pereira i Jose Vianna započeli su još 1997. predavati tradicijske igre kao nastavni predmet na tome fakultetu. Uz predavanja razvijen je i istraživački pravac „Igre, igračke i šale naših baka i djedova“. Također je ostvarena suradnja s javnim i privatnim dionicima društva za širenje, očuvanje i učvršćivanje tradicijskih igara kao elementa kulturnoga identiteta i kulturne baštine portugalskoga društva.

Slijedilo je predavanje „Traditional sports and games and the elements of cultural heritage in primary school practice – a case study of the ‘Days of Stanoje Glavaš’ (Glibovac, Serbia)“ / „Tradicionalni sportovi i igre te elementi kulturne baštine u praksi osnovnih škola – studija slučaja ‘Dani Stanoja Glavaša’ (Glibovac, Srbija)“. Projekt su realizirali Željko Bjeljac, Jovana Brankov i Ana Milanović Pešić. Zavičajno udruženje „Stanoje Glavaš“ iz Glibovca u Srbiji (u općini Smederevska Palanka), u suradnji s lokalnom osnovnom školom organizira manifestaciju „Dani Stanoja Glavaša“ u spomen na važnu ličnost iz Prvoga srpskog ustanka. Program uključuje natjecanje u nekoliko starih pučkih sportskih disciplina, natjecanje u folklornim plesovima kroz koje se promiču elementi nematerijalne kulturne baštine (kolo i tradicijski obrt – izrada opanaka). Dio programa čini i izložba dječjih crteža i literarnih radova o Stanoju Glavašu i kulturnoj baštini toga kraja.

„The future of traditional games and sports: investing in education BRIDGE Project. Promotion of European Traditional Sports and Games, a BRIDGE for Intercultural Dialogue“ / „Budućnost tradicionalnih igara i sportova: ulaganje u obrazovanje – projekt MOST. Promicanje europskih tradicionalnih sportova i igara, MOST za međukulturalni dijalog“ bilo je predavanje Perea Lavege. Tradicionalne sportske igre u Europi predstavljaju veliku raznolikost načina tjelesnoga dijaloga. Projekt BRIDGE Erasmus+,

koji financira Europska unija, imao je cilj promicati interkulturalni dijalog posredstvom tradicijskih igara. U projektu je sudjelovalo 150 učenika iz četrina srednjih škola iz Francuske, Španjolske, Portugala i Italije. U školama su se održavala natjecanja u tradicijskim igrama te se provodilo vrednovanje. Svaku je školu pratio tim sveučilišnih profesora-istraživača koji su proveli analizu i vrednovanje. Zaključeno je da su kroz tradicijske igre učenici osvijestili o multikulturalnosti europskoga društva.

Slijedilo je predavanje „Introducing Traditional Easter Games in the educational system of Cyprus” / „Uvođenje tradicijskih uskrasnih igara u obrazovni sustav Cipra“, koje su predstavili predstavnici Udruge KTIMA koja se bavi očuvanjem tradicijskih igara Cipra. Udruga je predložila nekoliko načina kako uvesti tradicionalne uskrasne igre u obrazovne ustanove na Cipru. Prva je institucionalna suradnja s Ministarstvom obrazovanja i kulture Cipra, a potom i s različitim udrugama koje se bave kulturnom baštinom. Nakon toga slijedi suradnja sa školama koje bi uvele tradicijske uskrasne igre u školske kurikule.

„Traditional games in children’s education – Case study Preschool Teachers Training College in Kikinda (Serbia)“ / „Tradicionalne igre u obrazovanju djece – studija slučaja Visoka škola za obrazovanje odgojitelja u Kikindi (Srbija)“ projekt je Vesne Marjanović, Željka Bjeljca i Nevene Ćurčić. Predavanje se odnosilo na obilježavanje Međunarodnoga dana plesa u Kikindi u Srbiji. Međunarodni dan plesa predstavlja događaj koji se promiče izvođenjem plesova, edukativnim radionicama, izvođenjem koreografija te raznim nastupima pa se tako u njegovu programu održavaju i dječje natjecateljske igre (igre s loptom, s obručima, potezanje i preskakanje užeta, igre oponašanja, dječje natjecateljske igre s glazbenim nastupima i druge dječje igre).

Posljednje je predavanje „Playful activity at school recess“ / „Razigrana aktivnost na odmoru“ održala Carmen Fernández Amat. U predavanju se osvrnula na igru kao najstarije sredstvo društvene interakcije koje prakticiraju ljudska bića. Djeca se smatraju skupinom u društvu koja najviše vremena provodi igrajući razne igre. To je također grupa koju treba osposobiti za daljnji život. Vrijeme i prostor predviđen za slobodnu igru u školi je odmor, gdje dječaci i djevojčice komuniciraju sa svojim vršnjacima i slobodno upravljaju svojim vremenom, stoga je proučavano ponašanje djece u dobi od 6 do 12 godina tijekom odmora. Metodologijom temeljenom na promatra-

nju dobiveni su rezultati koji opisuju trenutnu situaciju školaraca i njihov odnos prema igrama.

Narednoga su dana sudionici konferencije pod stručnim vodstvom posjetili i razgledali kulturno-povijesne znamenitosti Vodnjana i Rovinja.

Igor Jovanović

Međunarodna znanstvena konferencija / International experts' conference *Očuvanje tradicijskih igara i sportova za društvenu inkluziju – povodom obilježavanja 20 godina UNESCO konvencije o očuvanju nematerijalne kulturne baštine / Safeguarding traditional games and sports for social inclusion – On the occasion of the 20th anniversary of the UNESCO Convention on the Safeguarding of the intangible cultural heritage*, Savičenta, 8. i 9. rujna 2023.

U Savičenti je 8. i 9. rujna 2023. u kaštelu Grimani-Morosini održana međunarodna znanstvena konferencija *Očuvanje tradicijskih igara i sportova za društvenu inkluziju – povodom obilježavanja 20 godina UNESCO konvencije o očuvanju nematerijalne kulturne baštine* u organizaciji Istarskoga pljočkarskog saveza. Konferenciji je prethodio 7. međunarodni festival pljočkanja koji je održan u savičentskoj Žlinji.

Na konferenciji su sudjelovali stručnjaci za tradicijske igre iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Španjolske, Srbije i Tunisa, a bila je namijenjena učiteljima razredne nastave, povijesti, geografije i tjelesnoga odgoja, osobama iz obrazovanja i svima koje zanimaju tradicijske igre.

Vrlo zanimljiva predavanja započela su prezentacijom Zhaïre Ben Chaâbane, profesorice Višega instituta za sport i tjelesni odgoj Ksar Saïd Sveučilišta Manouba Tunis iz Tunisa. Ona je u predavanju „An ethnomotor study for an equitable motor education – History of an innovative methodological approach“ / „Etnomotorička studija za pravedno motoričko obrazovanje – povijest inovativnog metodološkog pristupa“ predstavila zajedničko istraživanje u kojem su sudjelovali i njezini kolege Pere Lavega, Conxita Duran, Paco Lagardera i Rosa Rodríguez. U predavanju se moglo čuti o ciljevima, strategijama, pristupima i konceptima ravnopravnoga sudjelovanja djevojčica u tradicijskim igrama. Izlagačica se osvrnula na stereotipe, predrasude,